

kan blive afgjort, om disse Mennesker have Bølgret eller ikke.

Sagd: Jeg kan ikke negte, at ogsaa indenfor min Erfaring foreligger der Exempler, og det ikke saa faa, paa, at dygtige unge Mand, der opfylde Aldersbetingelsen og, besidde de øvrige Kvalifikationer for Bølgret, og dertil indtage saa selvfølgelig og betydningsfulde Stillinger, at de ubetinget bør have den, ere negtede Udsøvelse deraf af den Grund, som det ærede Medlem har berørt, og derfor maa jeg stemme for Forslagets Fremme, skjøndt den Lærte, som Forslaget paa en juridisk afgjørende Maade skulde udtrykke, ikke efter min Opfattelse er saa nysgigtigt udtrykt, som ønskeligt var; men dette kan jo redresseres, inden Sagen er færdig fra dette Thing.

Octavius Hansen: Det viste sig ogsaa i det Foredrag, som det ærede Medlem for Ribe Amts 1ste Bølgreds (H. Kruse) holdt, at der meget let kan komme forskellige Fortolkninger og Opfattelser af dette Begreb, selv om dette laaas fast i den foreslaaede Form. Man kommer sandelig ikke derved ud over enhver Bølgelighed, og hvis der skulde gives Love i ethvert Tilfælde, hvor to Underrettsdomme staa mod hinanden, eller hvor adskillige Individuers Interesse er krænket, og hvor man ikke kan sige, hvad der er Ret i Landet, ville vi komme til at sidde her Næret rundt og give mange flere Love end hidtil. I Øvrigt var det ogsaa let paa en anden Maade at omgaa disse Bestemmelser, som de ere affattede af det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Bølgreds (Zauber), faaledes at en Person, der utvilsomt var i privat Tjenesteforhold og efter Grundlovens Mening ikke skulde have Bølgret, dog i Følge den Fortolkning, her er gjort gjældende, kunde forbeholde sig sin Bølgret. Det ærede Medlem for Ribe Amts 1ste Bølgreds vilde ikke gaa ind paa, at den Reservation, jeg omtalte, skulde være tilstrækkelig til at bevare Bølgretten; men hvis man f. Ex. i en ren og skjær Lyende-Kontrakt satte denne Bestemmelse: Enhver Tvistighed om Fortolkning af denne Kontrakt skal ikke kunne bringes for Retten, men afgjøres ved Boldgift, saa havde Bedkommende bevaret sin Bølgret, og naar man først opdagede dette, vilde det blive den nemmeste Maade at komme bort fra den Bestemmelse i Grundloven, at den, som staa i privat Tjenesteforhold, ikke skal have Bølgret. Realiteten af Sagen tale vi jo ikke om. Jeg finder, at det er en meget uheldig Bestemmelse i Grundloven, at den, der staa i privat Tjenesteforhold, ikke skal have Bølgret, og jeg anser disse Gaardbestyrere og saa Mange, der staa i, hvad man vil kalde private Tjenesteforhold, for fuldstændig vel kvalificerede til at have Bølgret. Men dette foreligger ikke. Her spørges, om vi skulle udfatte os for ad denne Omvei at skaffe Personer Bølgret, som Grundlo-

ven har villet udelukke fra denne, om vi skulle udelukke os for Muligheden af, at Personer, som Grundloven utvilsomt har villet udelukke, skulle faae Bølgret gjennem det foreliggende Forslag.

Zauber: Nei, det skal ikke være Diemedet med denne Lov at skaffe Personer Bølgret, som Grundloven har villet udelukke fra Bølgret, men derimod at skaffe Personer Bølgret, som Grundloven har villet give Bølgret, men som Kommunalbestyrelserne efter en seilagtig Opfattelse af Grundloven formene Bølgret. Der er saa meget desto større Ansag til at give en Lov derom, som det er de Færrestes Leilighed at bringe den Art Sager for Domstolene, skjøndt de have fri Proces, og skjøndt Bølgloven letter dem den Art Sager saa meget som muligt, letter Bølgeligheden for dem ved at faae dem førte for Underretten. Naar saa Underretterne hist komme til een Afgjørelse, her til en anden, er der Saa eller Zingen, som paa egen Bekostning ville føre en saadan Sag videre til Overretten og maafte til Høiesteret. Derfor faae vi vanskelig en Overdomstols-Kjendelse, og der er intet af den Art Tilfælde, som endnu har naaet Høiesteret. Jeg tvivler meget om, at noget Tilfælde vil naae dertil, medmindre man vil arrangere et kunstigt Tilfælde, og det vil maafte endda ikke være udtømmende eller kunne afgive et Paradigma paa hele dette Forhold. Det ærede Medlem for Ødense Amts 1ste Bølgreds (Octavius Hansen) anbede over Tilbølgeligheden til at ville give autentiske Fortolkninger af Grundloven. Lør jeg være saa fri at spørge ham, om Bølglovens Bestemmelser overhovedet ere Andet end autentiske Fortolkninger af Grundloven, og særlig gjælder dette om §§ 1—6. Her staa jo netop i § 2: „Zingen kan anses som Ubergjætt, der ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling“. Det er i allerhøieste Grad en autentisk Fortolkning. Fremdeles staa der i § 4: „Zingen kan udvøe Bølgret, som nyder Understøttelse af det almindelige Fattigvæsen, eller som har modtaget nogen saadan Hjælp, medmindre den enten er tilbagebetalt eller estergiven“. Denne Bestemmelse er ogsaa fylbigere end den tilsvarende i Grundloven; men endnu mere gjælder dette om § 5, som lyder saaledes: „Saa kan Bølgret ei heller udvøes af den, som er under Værgemaal, eller hvis Bo er under Fallitbehandling“. Dette er i fuldeste Maade en autentisk Fortolkning af Grundlovens Ord, der lyde saaledes: „er ude af Naadigheden over sit Bo“. Nu er det med Hensyn til § 3 i Bølgloven, hvor der staa „privat Tjenesteforhold“, at vi attraa en lignende autentisk Fortolkning, og af de Grunde, der ere anførte, er der virkelig i meget høi Grad Trang dertil Landet rundt. Hvorvidt nu den autentiske Fortolkning, jeg har foreslaaet, er udtømmende, haaber jeg vil blive nærmere prøvet, dersom Sagen bliver henvisst til det samme Udvalg, som vil blive ned-